

בס"ד

מיצ"ב

מבחן פנימי 306 בעברית לכיתה ח', נוסח ג' חרדי

2

תלמידים יקרים,

לפניכם מבחן בעברית.

אתג

לרשותכם **90 דקות**, אך אם תזדקקו להארכת זמן, תוכלו לקבלה (בקשו מהמורה).

במבחן שני קטעי קריאה, שאלות הנוגעות לקטעי קריאה אלה ומשימת כתיבה.

קראו את הקטעים בעיון, והשיבו על השאלות. נסחו את תשובותיכם בבהירות בכל השאלות ובמשימת הכתיבה.

בהצלחה!

פרק ראשון

מים מהברז לעומת מים הנמכרים בבקבוקים*

- 5 בעולם המערבי יש תופעה של צריכה מרובה של מים הנמכרים בבקבוקים. תעשיית בקבוקי המים מוכרת בהיקף של מיליארדי דולרים בשנה: מחיר המים בבקבוקים גבוה פי-250 עד פי-1,000 ממחיר מַי ברז. הפרסום הבלתי פוסק של חברות המשווקות מים בבקבוקים גורם לאנשים רבים לשתות מים הנמכרים בבקבוקים כחלק מסגנון חיים, ולהאמין שהם נקיים וטהורים יותר ממַי ברז. על כן הם נמנעים משתיית מַי ברז. אך למעשה בארץ רק חלק מהמים הנמכרים בבקבוקים מקורם במַי מעיינות טבעיים, וחלק אחר מגיע מרשת המים העירונית לאחר שמסננים אותם או מוסיפים להם מינרלים.
- 10 כיום יש מחקרים רבים, ולפיהם אין תועלת לבריאות בשתיית מים הנמכרים בבקבוקים. נהפוך הוא: מים מהברז טובים לבריאות ובטוחים יותר, גם אם לעתים הם טעימים פחות. אחת הסיבות לכך היא שמים מהברז מכילים את המינרל פלואוריד, המסייע למלחמה בַּעֲשֵׂשֶׁת (מחלת שיניים), שלא כמים הנמכרים בבקבוקים שבדרך כלל דלים בפלואוריד.
- 15 ומה בנוגע לטענה ששתיית מים הנמכרים בבקבוקים עשויה למנוע נזק לבריאות, שיכול להיגרם מחומרים כימיים שמוסיפים למַי ברז? התשובה על כך היא שלמַי ברז מוסיפים כלור בכמות מעטה, אך הכלור משמיד חיידקים ומונע את התרבותם. על כן דווקא מַי ברז עשויים להכיל פחות חיידקים מהמים הנמכרים בבקבוקים.
- 20 נוסף על כך הפיקוח על מַי ברז רחב יותר מהפיקוח על מים הנמכרים בבקבוקים. הפיקוח על מַי ברז נעשה לאורך כל הדרך, משאיבתם ועד בית הצרכן: יש פיקוח שוטף על מקורות המים, על מתקני השאיבה ועל מתקני הטיפול במים, על מערכות ההולכה ועל מערכות חיבור המים לצרכן. אמנם כשמדובר במים הנמכרים בבקבוקים, יש פיקוח יום-יומי על מקורות המים שמהם המים נשאבים, על מערכות השאיבה ועל תהליך המילוי של הבקבוקים במים, אך מרגע שהבקבוקים נשלחים מהמפעל הפיקוח עליהם פוחת.
- 25 יתר על כן, כאשר משרד הבריאות מוצא שמַי ברז המגיעים לצרכן אינם ראויים לשתייה, הוא מפרסם אזהרות מפני שתייתם. אזהרות אלה מותרות לעתים רושם שלילי על מַי ברז בקרב הציבור. עקב כך אנשים רבים צורכים מים הנמכרים בבקבוקים, הנחשבים בעיניהם בריאים ובטוחים יותר אף שכאמור לא כך הדבר. שתיית מים מבקבוקי פלסטיק עשויה להזיק לבריאות בשל תוצרי לוואי של חומרי פלסטיק המופרשים מהבקבוק לתוך המים.
- 30

מיצ"ב

יתרה מזאת, השימוש בבקבוקי פלסטיק גורם ליצירת פסולת רבה המזיקה לסביבה. כמו כן הובלת בקבוקים מהמפעלים אל החנויות ואל בתי הצרכנים ברחבי הארץ מצריכה דלק רב, והשימוש בדלק מזהם את הסביבה.

35 בעת האחרונה שופרה איכות מי הברז בארץ שיפור מהותי. טעמם וריחם של מי הברז באזורים רבים טובים יותר משהיו בעבר עקב סינון מי הכינרת על ידי חברת המים הארצית "מקורות" ובשל הוספת מים ממתקני ההתפלה.¹ נראה אפוא כי מי ברז בריאים, בטוחים וטעימים וכדאי לשתות אותם.

קטע נלווה ב*

המים הם אוצר טבע יקר

יש גופים המתנגדים לשאיבתם של מי המעיינות בישראל וטוענים כי מים אלה הם אוצר טבע יקר השייך לכל הציבור במדינה, וכמותו מוגבלת. שאיבה רבה מדי של מים ממעיינות אלה עשויה לייבש את המעיינות לגמרי ולגרום לפגיעה ניכרת בטבע. על כן יש להגן על המעיינות ולהפסיק את שאיבת המים מהם.

קטע נלווה א*

המים הם של כולנו!

על פי "חוק המים בישראל", כל מקורות המים במדינה הם בבעלות הציבור, ולכן יש אגודות הטוענות שאין להעביר מים לחברות פרטיות לצורך מכירה והפקת רווחים אישיים.

יתרה מזאת, אגודות אלה טוענות שהחברות המוכרות מים בבקבוקים משלמות למדינה מחיר זעום תמורת המים שהן מקבלות, ומוכרות אותם במחיר גבוה מאוד, עד פי-1,000 ממחיר הרכישה. כך הציבור אינו מקבל תמורה נאותה ממכירת המים השייכים לו.

¹ התפלת מים – תהליך שבו מוציאים מלחים ממים מלוחים כמו מי ים, כדי להפיק מהם מים הטובים לשתיה ולחקלאות.

השאלות

שאלה 1

בשורות 6–8 כתוב: "אך למעשה בארץ רק חלק מהמים הנמכרים בבקבוקים מקורם במי מעיינות טבעיים, וחלק אחר מגיע מרשת המים העירונית לאחר שמסננים אותם או מוסיפים להם מינרלים".

מדוע הכותבת מציינת עובדה זו?

- 1 כי רבים חושבים שאין פיקוח על מים הנמכרים בבקבוקים.
- 2 כי רבים חושבים שמקורם של המים בבקבוקים הוא ממעינות בלבד.
- 3 כי רבים חושבים שמים מרשת המים העירונית אינם מסוננים.
- 4 כי רבים חושבים שאין צורך להוסיף מינרלים למי מעיינות.

שאלה 2

בשורות 14–15 כתוב: "... שתיית מים הנמכרים בבקבוקים עשויה למנוע נזק לבריאות, שיכול להיגרם מחומרים כימיים שמוסיפים למי ברז..."

מי עשוי לטעון את הטענה הזו?

- 1 כותבת הטקסט
- 2 משרד הבריאות
- 3 חברות המשווקות מים בבקבוקים
- 4 אנשים הנוהגים לשתות מי ברז

שאלה 3

על פי הטקסט, אנשים רבים מעדיפים לשתות מים הנמכרים בבקבוקים מאשר לשתות מִי ברז כי הם חושבים שמים הנמכרים בבקבוקים – (סמנו ✓ ליד שתי ההשלמות הנכונות).

- (1) _____ טבעיים וטהורים.
- (2) _____ אינם מגיעים ממתקני התְּפֻלָּה.
- (3) _____ אינם מכילים חומרים כימיים.
- (4) _____ פחות מזיקים לסביבה.
- (5) _____ מכילים חומרים המסייעים במלחמה בְּעִשְׂפָּת.

שאלה 4

מהי המטרה העיקרית של כותבת הטקסט?

- 1 לשכנע ששתיית מִי ברז עדיפה משתיית מים הנמכרים בבקבוקים.
- 2 למחות על הפגיעה באיכות הסביבה בשל שימוש רב בבקבוקי פלסטיק.
- 3 למחות על המחירים הגבוהים של מים הנמכרים בבקבוקים.
- 4 לשכנע שהפיקוח של משרד הבריאות על מִי ברז הוא קפדני.

שאלה 5

איזו טענה מופיעה גם בטקסט "מים מהברז לעומת מים הנמכרים בבקבוקים" וגם בקטע נלווה א?

- 1 המים הם משאב טבע השייך לכל תושבי המדינה.
- 2 המים הנמכרים בבקבוקים אינם טובים יותר ממי ברז.
- 3 החברות המשווקות מים בבקבוקים פוגעות במשאב טבע יקר.
- 4 החברות המשווקות מים בבקבוקים מוכרות אותם במחיר גבוה מאוד.

שאלה 6

החברות המשווקות מים הנמכרים בבקבוקים פוגעות בסביבה. ציינו שני גורמים שונים לפגיעה זו: גורם אחד מהטקסט וגורם אחד מקטע נלווה ב.

1. גורם מהטקסט: _____
2. גורם מקטע נלווה ב: _____

שאלה 7

בקטע נלווה א כתוב: "כך הציבור אינו מקבל תמורה נאותה..." מה הפירוש של המילה תמורה במשפט הזה?

- 1 גמול
- 2 יחס
- 3 דיווח
- 4 שינוי

בכתיבתכם הקפידו על טקסט רציף,
על הניסוח, על סימני הפיסוק,
על כתיב נכון ועל כתב-יד ברור.

שאלה 8

בהתארגנות לקראת טיול כיתתי עלו שתי הצעות
בנוגע לאספקת המים בטיול.
הצעה ראשונה: מילוי מכל מים גדול במי ברז.
הצעה שנייה: חלוקת בקבוקי מים.
איזו הצעה טובה יותר לדעתכם?
נמקו את תשובתכם על פי הטקסט או על פי הקטעים הנלווים.
כתבו 3-5 שורות.

שאלה 9

קראו את הקטע שלפניכם.

החברות המְשׁוּקוֹת מים בבקבוקים שואבות את המים מהמעיינות, מְכַנִּיסוֹת
₂ ₁ _{דוגמה}
אותם לבקבוקים ומובילות אותם לחנויות רבות בארץ. שם הם נמכרים
₄ ₃
לצרכנים.

הפכו את המילים המסומנות בקטע מפעיל לסביל ומסביל לפעיל, והשלימו את המילים החסרות על פי הסדר שבקטע.

המים פּוֹטְאָבִּילִים בבקבוקים _____ מהמעיינות, _____
₂ ₁ _{דוגמה}
לבקבוקים ו _____ לחנויות רבות בארץ. שם _____
₄ ₃
אותם לצרכנים.

שאלה 10

בטבלה יש זוגות של מילים.
 סמנו ✓ במקומות המתאימים.
 אפשר לסמן יותר מ-✓ אחד בשורה אחת.

מילים נרדפות	אותו חלק דיבור (כגון שם עצם)	אותה תבנית	אותו שורש	המילים		
				חבור	סנון	
☐	☒	☒	☐	חבור	סנון	דוגמה
☐	☐	☐	☐	אֲדָמַת	עֲשָׂשֶׁת	1.
☐	☐	☐	☐	מְחַסֵּל	מְשַׁמֵּד	2.
☐	☐	☐	☐	שְׁאֵבָה	שְׁאִיבָה	3.

שאלה 11

מהי המשמעות של המילה **זעום** בצירוף "מחיר זעום" (קטע נלווה א)?

מיצ"ב

בכתיבתכם הקפידו על טקסט רציף,
על הניסוח, על סימני הפיסוק,
על כתיב נכון ועל כתב-יד ברור.

פרק שני

12. כתבו סיכום שבו תוצג הטענה המופיעה בטקסט המרכזי והנימוקים לטענה זו מהטקסט המרכזי (לפחות ארבעה נימוקים) ומקטע נלווה ב.

כתבו 10 שורות לכל היותר.

קראו שנית את הסיכום שכתבתם
ותקנו לפי הצורך.

פרק שלישי

קראו את דף המידע שלפניכם וענו על השאלות שאחריו.

כימיקלים החוצה!

הקומפוסט משמש דשן אורגני טבעי לכל צמחי הגן והבית: פרחים, עצים, שיחים ודשא. הקומפוסט מטייב את הקרקע, מעשיר אותה ומוסיף לה ולצמחים הגדלים בה חומרי הזנה לאורך זמן ובאופן הזמין לצמח. השימוש בקומפוסט מפחית את הצורך להשתמש בדשנים כימיים.

הקץ למזבלות!

כל אדם מייצר במוצע כשני ק"ג פסולת ביום. אפשר למחזר ביעילות יותר מ-40% מפסולת זו על ידי הפיכתה לקומפוסט. הכנת קומפוסט ביתי מקטינה את כמות הפסולת הביתית המגיעה למזבלה, ובכך היא מפחיתה את עלויות הטיפול בפסולת.

ממה אפשר להכין קומפוסט?

את רוב הפסולת האורגנית מהמטבח בבית ומהגן אפשר למחזר בקלות בבית ולהפוך אותה לקומפוסט.

מן הבית

מותר - חומר אורגני מן הצומח: שאריות של פרות ושל ירקות, מזון מקולקל כדוגמת, אורז, דגנים, אטריות וקליפות ביצים, שאריות של קפה ושקיות תה.

אסור - בשר, דגים ועצמות.

רצוי לשים במטבח שני פחי אשפה, ולהפריד בין הפסולת האורגנית המתאימה ליצירת קומפוסט ובין פסולת אחרת.

קומפוסט

בחצר הבית* הנחיות למשתמשים

העיקרון - מחזור!

קומפוסט הוא דשן אורגני המיוצר משיירי צמחים וחומרים אורגניים, שברוך כלל מוצאים את דרכם אל פח האשפה כפסולת. חומרים אלה עוברים תהליך של פירוק ביולוגי. בסוף התהליך מתקבל דשן טבעי.

ייצור קומפוסט הוא דרך מעשית וזולה למחזור של פסולת אורגנית ולהפיכתה לדשן עשיר ומשובח.

מן הגינה

מותר – ענפים גזומים של עצים ושיחים, עלי שלכת, דשא קצוץ, נסורת ואפר של מדורות.

אסור – מחטי אורן, עשבים שרוססו בקוטלי חרקים, וצמחים נגועים במחלות.

שונות

מותר – שאריות של בד טבעי (כותנה או צמר), נייר קרטון או טישו, חציר.

אסור – כמויות גדולות של סיבית או דיקט, חומרים שאינם מתפרקים באופן ביולוגי (מתכות, פלסטיק, זכוכית וכו'), סוללות.

כיצד מכינים קומפוסט?

הדרך הטובה ביותר להכין קומפוסט היא לקחת מְכָל שֵׁשׁ בו פתחי אוויר ולמלא את תחתיתו בגזם גס. הגזם יירקב לאט, ויאפשר ניקוז של נוזלי הפסולת ואוורור העֵרְמָה מלמטה.

מעל לגזם יש להוסיף לסירוגין כמויות שוות של חומר יבש (ענפים, עלים יבשים וכו') ושל חומר רטוב (פסולת מטבח, פרחים קמלים, דשא טרי). ככל שהמרכיבים יהיו קטנים יותר, כך תהליך הפירוק יתרחש מהר יותר.

בחירת המקום

יש לבחור פינה מוצלת בגינה המוסכמת על כלל דיירי הבניין.

כיוון שרצוי לערבב את העֵרְמָה מדי פעם בפעם, צריך לבחור מקום שתהיה אליו גישה קלה שתאפשר לבצע זאת בנוחות.

תחזוקה

לרמת הלחות בקומפוסט יש חשיבות רבה. העֵרְמָה צריכה להיות לחה כמטלית סחוטה – לא רטובה מדי ולא יבשה. במידת הצורך יש להוסיף מים. מדי פעם בפעם רצוי לערבב את העֵרְמָה שבמְכָל בקלשון או במוט, כדי לאפשר אוורור טוב יותר של מרכז העֵרְמָה. הפסולת האורגנית פולטת חום בתהליך היווצרות הדשן (עד 60 מעלות צלסיוס), ופליטת החום היא עדות לכך שהתהליך מתקדם. מְכָל קומפוסט המתחזק פְּיָאוֹת אינו מפיץ ריחות רעים.

הקומפוסט מוכן!

הקומפוסט מוכן כאשר צבעו חום-שחור, ריחו כריח אדמת יער אחרי הגשם, והוא מתפורר בקלות.

קומפוסט מוכן אינו חם, אין סביבו זבובים, לא גדלים בו עשבים, והוא אינו מפיץ ריחות לא נעימים.

את התוצר הסופי אפשר לאחסן לתקופה בלתי מוגבלת ולהשתמש בו בעת הצורך. רצוי לאחסן אותו בשקים מְאֹוּרָרִים או בעֵרְמָה מְאֹוּרָרֶת הממוקמת במקום מוצל.

בהצלחה!

מחזור זה רווח נקי

השאלות

שאלה 13

כתבו שני יתרונות **שונים** שיש לשימוש בקומפוסט, לפי דף המידע.

.1

.2

.....

שאלה 14

כדי להכין קומפוסט הכניס אוריאל למִּכָּל את הפריטים האלה:

- קליפות גרעינים
- תפוח רקוב
- פחיות משקה
- חולצת כותנה קרועה
- גביע יוגורט ריק

אילו פריטים שהכניס אוריאל למִּכָּל **אינם** מתאימים להכנת קומפוסט?
הסבירו מדוע הם אינם מתאימים.

שאלה 15

באחד המשפטים שלפניכם חסר הפועל **מחזר**.

סמנו את המשפט.

- 1 ההיסטוריון _____ את כל פרטי האירוע.
- 2 הלקוח _____ את הבקבוקים הריקים לחנות.
- 3 ראש צוות הסיוע _____ ואמר שאין צורך בעזרה נוספת.
- 4 המפעל _____ נייר עיתון לפני שנים רבות.

שאלה 16

סמנו ✓ ליד **שתי המטרות העיקריות** של דף המידע.

- _____ (1) לתאר יתרונות וחסרונות של הקומפוסט.
- _____ (2) לתאר שיטות שונות של שימוש בקומפוסט.
- _____ (3) לשכנע בחשיבות של הכנת קומפוסט.
- _____ (4) לשכנע בחשיבות של שתילת צמחים בחצר הבית.
- _____ (5) להנחות כיצד לטפח את הגינה בחצר הבית.
- _____ (6) להנחות כיצד להכין קומפוסט.

שאלה 17

למי מיועד דף המידע "קומפוסט בחצר הבית – הנחיות למשתמשים"?

- 1 לציבור הרחב
- 2 למגדלי מזון אורגני
- 3 לחקלאים ולגננים
- 4 לפעילי איכות הסביבה

שאלה 18

לפניכם רשימת פעולות שיש לבצע כדי להכין קומפוסט ולהשתמש בו.

סדרו אותן בסדר המתאים, לפי דף המידע.

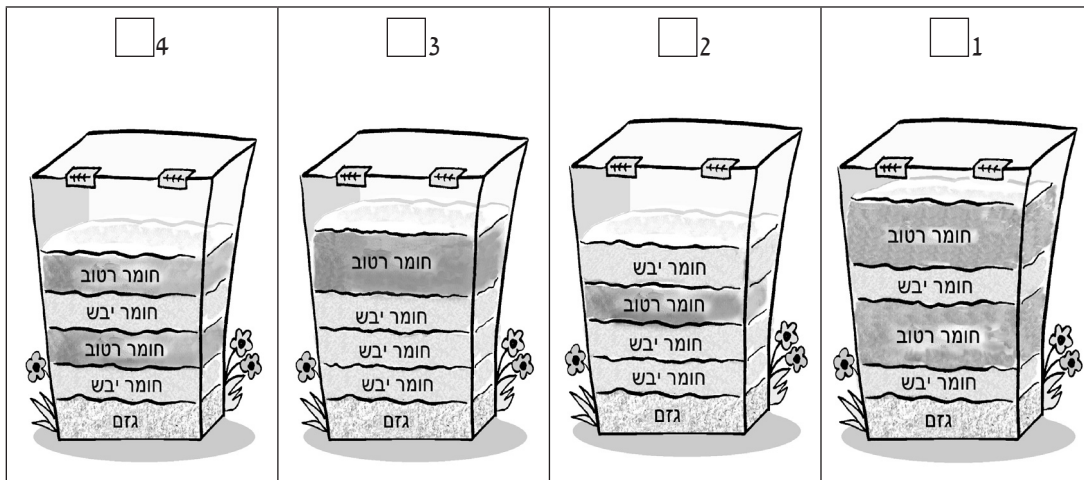
כתבו מספרים מ-1 עד 4 ליד המשפטים.

- ממלאים מְּקָל בגזם, בחומר רטוב ובחומר יבש.
- 5 מדשנים את הגינה.
- מציבים במטבח שני פחי אשפה נפרדים לסוגי הפסולת השונים.
- מאחסנים את הקומפוסט המוכן בשקים או בערמה במקום מוצל.
- מערבבים את ערמת הפסולת ומוסיפים לה מים.

שאלה 19

בפסקה שכותרתה "כיצד מכינים קומפוסט?" כתוב:
 "מעל לגזם יש להוסיף **לסירוגין כמויות שוות** של חומר יבש... ושל חומר
 רטוב..."

לפי המשפט הזה, כיצד תיראה הערמה במְּכַל הקומפוסט?
 סמנו את התשובה הנכונה.

שאלה 20

בפסקה שכותרתה "תחזוקה", בשלוש השורות האחרונות, כתוב:
 "מְּכַל קומפוסט המתוחזק פְּיֵאוֹת אינו מפיץ ריחות רעים."
 הביאו שתי דוגמאות ל**תחזוק יאות**, לפי הכתוב באותה הפסקה.

1. _____
2. _____

שאלה 21

סמנו ליד כל אחת מהשאלות שלפניכם אם יש או אין לה תשובה בדף המידע.

אין	יש	השאלה	
☐ ₂	☐ ₁	1. באיזו עונה כדאי להכין קומפוסט?	
☐ ₂	☐ ₁	2. כמה זמן נמשכת הכנה של קומפוסט?	
☐ ₂	☐ ₁	3. כיצד יודעים מתי קומפוסט מוכן?	
☐ ₂	☐ ₁	4. כמה זמן אפשר להשתמש בקומפוסט לאחר שהוא מוכן?	

שאלה 22

לפניכם שני משפטים.

כתבו אותם בצורת **ציווי רבים**.

דוגמה: יש להפריד בין הפסולת האורגנית לפסולת אחרת.
פִּרְיָא בין הפסולת האורגנית לפסולת אחרת!

1. יש להציב במטבח שני פחי אשפה.

במטבח שני פחי אשפה! _____

2. את התוצר הסופי יש לאחסן בשקים.

את התוצר הסופי בשקים! _____

שאלה 23

בפסקה שכותרתה "הקומפוסט מוכן!" כתוב:

"ריחו כריח אדמת יער אחרי הגשם..."

סמנו את המשפט שבו ל-כ יש משמעות זהה למשמעות שיש ל-כ בצירוף **כריח אדמת יער**.

- 1 כל אדם מייצר בממוצע כשני ק"ג פסולת ביום.
- 2 יש להוסיף לסירוגין כמויות שוות של...
- 3 הערמה צריכה להיות לחה כמטלית סחוטה...
- 4 ככל שהמרכיבים קטנים יותר, כך תהליך הפירוק מהיר יותר.

בהצלחה!

בס"ד

מיצ"ב

מבחן פנימי 306 בעברית לכיתה ח', נוסח ג' חרדי

מיצ"ב

מבחן פנימי 306 בעברית לכיתה ח', נוסח ג' חרדי

בס"ד

מיצ"ב

מבחן פנימי 306 בעברית לכיתה ח', נוסח ג' חרדי

כל הזכויות שמורות למדינת ישראל, משרד החינוך, ראמ"ה. השימוש במסמך זה, לרבות הפריטים שבו, מוגבל למטרות לימוד אישיות בלבד או להוראה ולבחינה על ידי מוסד חינוך בלבד, לפי הרשאה מפורשת למוסד חינוך באתר ראמ"ה. זכויות השימוש אינן ניתנות להעברה. חל איסור מפורש לכל שימוש מסחרי וכן לכל מטרה אחרת שאינה מסחרית. אין להעתיק, להפיץ, לעבד, להציג, לשכפל, לפרסם, להנפיק רישיון, ליצור עבודות נגזרות בין על ידי המשתמש ובין באמצעות אחר לכל מטרה או למכור פריט מפרטי המידע, התוכן, המוצרים או השירותים שמקורם במסמך זה. תוכן המבחנים, לרבות טקסט, תוכנה, תמונות, גרפיקה וכל חומר אחר המוכל במסמך זה, מוגן על ידי זכויות יוצרים, סימני מסחר, פטנטים או זכויות יוצרים וקניין רוחני אחרות, ועל פי כל דין; כל זכות שאינה ניתנת במסמך זה במפורש, דינה כזכות שמורה.

306-01-08-03-01-01-013-014-05

306

306-EVR-014-8C-SOF-pnimi

מבחן פנימי 306 בעברית לכיתה ח', נוסח ג' חרדי